

نازاد كرانى ۱۵ سەربازى ئىنگلىسى و

چەند قسەيىك

رۆژى چوار شەمە ۱۵ى خاكەلىتو، ئەجمەدى نازاد سەرزك كۆمىرى رۆژىى ناخوندى لە نايشىكى كالتەجارىدا نازادى پانزە سەربازە ئىنگلىسىيەكەى كە رۆژى ھەينى ۳ى خاكەلىتو لەلايەن پاسدارەكانى ھىزى دەريايى رۆژمە ھەرايون پاگەيانە و رۆژى پىنچ شەمە ھەر پانزە سەربازە ئىنگلىسىيەكە گەرانەو ئىنگلىستان. گرتنى پانزە سەربازى ھىزى دەريايى برىتانىا لەلايەن پاسدارەكانى رۆژىى ناخوندىسەو ۱۲ رۆژ زىندانى كوردنىان و دواى نازاد كوردنىشان سەركەى ترين ھەوال و پاپۆرتى، پاگەيتە جىھانىيەكان بسو وە لە دواى كىشەى ئەتۆمى رۆژىى ناخوندى، كىشەى گىرانى پانزە سەربازەكە بوو ھۆى ئالۆزى و راوئۆزى جىھانى و يەك دەنگىكى ئىتوھەلەتى لە سەر رىكخرا و بە تىكراى دولەت و ناوھەندە جىھانىيەكان چ بە شىوئى ئاشكرا و چ لە پشتى پەردەو داوايان لە رۆژىى ناخوندى كە بە پەلە و دەست بە جى. سەربازە ئىنگلىسىيەكان نازاد بكا و زۆرىسە دەولەتان ئەو كەردەو رۆژىى ناخوندىان مەحكوم كەرد.

فشار ھەنە سەر كۆمەلگەى جىھانى بە تايەت ئىنگلىستان و بەو كەردەوان كارىك بەكەن ھەلوئىستى شوراى ئەمىنىت لە سەر گەلەلە مەترىسدارە ئەتۆمىيەكانىان بگۆرن و بە شىوئەيىك مەعامەلە و سازانىكى لى بەكۆمەتوھە كە بە قازانجى رۆژىم تەواو بى.

بەلام وەك لە سەرتادا دەركەوت و لە تاكامىشدا زياتر ئاشكرا بوو، گرتنى ۱۵ سەربازى ئىنگلىسى، وەك سەرچاوەيىكى دىكە بوو، بۆ ناسىنى سىياسەتى دىزىوئى ناخوندىكان لەلای جىھانىيان و حكومەتە خاوەن ھىزەكان و ئىستا كۆمەلگەى جىھانى زياتر لە رابردو ھەست بە مەترىسداری رۆژىى ناخوندى دەكەن و تەنەتەت وولتاتانى دراوسىنى ئىيران و ولاتانى عەرەبى لە ناوچەكە. لە ھەرەشەكانى ناخوندىان و پىلان گىرەكانى نىگەرەن و گرتنى ۱۵ سەربازى ئىنگلىستانى بە ھەرەشەيىك بۆ سەر خۆيان دەزانن.

لەلايىكى دىكەو، دەبى ئەو سىنارىيەسى و كالتەجارىيە ناخوندىكان، بە نىشان دانى سەربازە ئىنگلىسىيەكان لە تلوزىيون و بەناو ئىتعارف كوردنىان بە سنوور بەزاندى ئىيران و ھەر وەك كەردەوكانى ترۆزىستىيان كە بارمەتەكانىيان نىشان خەلك دەدەن و ھەرەشەى كوشتىيان لى دەكەن، بەرانەر بەكەين. دەردەكەوئى ترۆزىستەكان كە فىلم لە بارمەتەكانىيان ھەل دەگرن و دەپھىنەن سەر تلوزىيون، بەرتۆپىنى رۆژىى ناخوندى كەردوويانە و و چۆن ناخوندىان لە ھەمويارەكانەو كۆمەگ و يارمەتەيان دەدەن، لەو پىتوھەشدا رىتۆپىتەيان دەكەن و رى و شۆپىيان بۆ ديارى دەكەن.

گرتنى سەربازەكانى ئىنگلىستان نەگەر بە بىيانوى ئەوئى سنوورى ئادى ئىرانىيان بەزاندو، بە شىوئەيىك بە مافى رۆژىى ناخوندى بزاندرى. كە ئەوئىش وەك پىشتر دەستىشانان كەرد، پىنوئىست ئەبوو بەو شىوئەى شانسازى بۆ بىكرى و دەسو بە زووىى نازاد بىكرانىيە. لەگەل ئەوھشدا رۆژىى ناخوندى بە پىتى قانونە جىھانىيەكان و تىكراى ئوسوولەكان، مافى ئەوئى ئەبوو، بىيانەيىنە سەر تلوزىيون و بە ھەرەشە كەردن لىيان، ئەوئى ناخوندىان گەرەكەنە پىيان بنووسرى و بگوترى. ئەو رەفتارانەى رۆژىم لەگەل ئەوئى كەردەوئىيىكى دىزىوئە و مەحكومە لەگەل ھىچ بەرنامەيىكى ئىسلامى و مەزقايەتى نايەتەو، تەنىيا لە ناخوندى مەلوھە دىكتاتورەكان دەوھىتەو كە لە ماوئى دەسەلاتدارىيان ھەر بەوئىتو، كەسايەتە سىياسىيەكان و رۆلە نازادىخوئەكانىيان ھىناوئە سەر تلوزىيون و بە زۆر ئىعترافيان پى كەردوون.

لەگەل نەزانكارى و خرابكارى دەسەلاتدارى ناخوندىان و سىياسەتەتەكتەدەرانەيان لە ماوئى سالانى دەسەلاتدارىيان. بى گومان، گرتنى ۱۵ سەربازى ئىنگلىستانىش لەگەل ئەوئى وەك يەكەل لە ھەلوئىست و كەردەو، دىزىوئەكانى ناخوندىان، لە ھەمان كاتدا، سەرچاوەيىكى ديار و بەلگەيىكى

نارەزايەتى لەسەر گرتنى ژنى ھەئسووراى بوارى ئافرەتان

زىاتر لە ھەزار ھەئسووراى كۆمەلەيەتى و كەسايەتى سىياسى، فەرھەنگى و دانشجوئى بە بلازكەندەوئى نامەيەك، گرتنى دووتىكۆشەرى جولانەوئى ژنانانىيان مەحكوم كەرد. لەو نامەدا ھاتووە كە ئىمە ئىمزا گەرانى ئەو نامەيە لەگەل دەربىرى نارەزايەتى خۆمان لە بەرانەر رەفتارى ناغادىلانەو دژى مافى مەزۆفى رۆژم سەبارت بە ھەئسووراوانى كۆمەلگەى مەدەنى، خوازىارى نازادكەردنى بەپەلەو بى مەرجى ناھىد كەشاوھرز و مەحبوبەى حوسىن زادە، دوو ھەئسووراى سىياسىن و ئىمە كەمپەينى يەك مەلۆپىن. نووسەرانى ئەو نامە لە درۆھدا گوتوويانە: كە بە تى پەرىنى زياتر لە ۷مانگ لە سەرتاى كارى كۆكردەوئى يەك مەلۆپىنى ئىمزا بۆگۆرىنى ياساى جىوازىدانان، چەند جار ئەندامانى ئەو كەمپەينە لەگەل رەفتارى توندزىيانەى ھىزە ئەمىنىتەكان بەرەو روون، ئەو لە ھالىكەدا كە ھىچ موراچەيىكى ياساى بۆ گرتنى كەسانىك كە ئىمزا، كۆ دەكەنەو، لەياساى ئىمەدا بوونى نەبوو و نىبە. لە درۆھى ئەو نامەدا نووسراو كە رەوتى گرتن و جۆرى رەفتارى ھىزە ئەمىنىتەكان سەبارت بە رەفتارى مەدەنىيەتى ھەئسووراوانى كەمپەينى يەك مەلۆپىنى ئىمزا، دەرخەرى فشارى بەرلاو و بەرەست گەلەكە كە سەبارت بە تەواوى چالاكە نارەزايەتە ياساىيەكان و ناشىخووازانە بەرۆھ دەبرى. ناھىد

كەشاوھرز و مەحبوبە حوسىن زادە، دوو چالاكى خەباتى ژنان ھاوئى لەگەل سى كەس لە ئەندامانى كەمپەينى يەك مەلۆپىنى ئىمزا لە نىوئى مانگى خاكە لىوودا كە سەرقاتى كۆكردەوئى ئىمزا بسوون لە پاركى لالەى تاران گىران. ئەوانە بەر لەوھش لەگەل سى ھەئسووراى دىكە داگىرايون و بۆ بەندى ۲۰۹ى زىندانى ئەوئىن و بەندى گىشتى ژنان گوازرايونەو. ئەندامانى كەمپەينى يەك مەلۆپىنى ئىمزا بە دەربىرى نارەزايەتى لە ھەمبەر ياساى دژە ژن لە رۆژىى ناخوندىدا و بۆ نەھىشتى جىوازىدانان لە ھەموو ياساكانى رۆژمدا، دەستىيان كەردو بە كۆكردەوئى ئىمزا. ئەو لە ھالىكەدا كە خانەوادەى ناھىدى كەشاوھرز و مەحبوبە حوسىن زادە، دووھەئسووراو لە نىوئى ئەم مانگە داگىران و لەگەل سوكاىتەى ھىزەكانى رۆژم بەرەو رووونەو. لىكۆلەرەوانى سىياسى پرواىيان واھە كە كۆكردەوئى ئىمزا لە لاين ئەو كەمپەينەو رىفراندۆمىكە لە نىران دا. كۆكردەوئى ۱مىليون ئىمزا لە زەمەنىكى كورت دا، نىشانەى دژايەتى تىكراى جەماوئەى ئىرانە لەگەل رۆژم. لەگەل ئەوئى كە ئەو كەمپەينە لەگەل بەرەست و مەدوئەى زۆر بەرەو روون و لىيان گىراو و راويان دەنن، بەلام پىششوانىيان زۆرە و كۆمەلگە پىششوانى بەررىيان لى دەكەن و دەيانھەوئى لە رىنگەى ئەو كەمپەينەو نەيارى خۆيان لەگەل رۆژم دەربىر و نا بۆ رۆژم و ياساو دەسلەتەى نامەشورەى بۆئىتەو.

بىرپارنامەى نوئى ئەنجومەنى ئاسايشى نەتەوہ بەگرتووەكان لە دژى رۆژىى ناخوندى

بە پىتى بىرپارنامەى ۱۷۴۷ كەوتوونەتە بەر ئابلوھە. بە دواى پەسەند كرانى بىرپارنامەى نوئى ئەنجومەنى ئاسايش، مونچەر مۆتەكى جارىكى دىكە لە سەر سىياسەتى رابردووى رۆژىم پىتى داگرتەو و بە پىتوھەندى دانى رۆژىى ناخوندى بە جەماوئەى ئىران، رايگەيانە لە ھەستەم ترين و سەخت ترين ئابلوھە ناتوانى خەلكى ئىران لە مافى رەوا و قانونى بگىرپتەو.

گومان لەو دا نىبە، ئابلوھە ئابوورەكان لە سەر وەزەى ئالۆز و دانەمەزراوى خەلكى ئىران، كاردانەوئى زىيانبارترى دەبى و خەلكى ئىران لەگەل ھەژارى و برسەيتى و بىكارى زياتر رووبەروو دەكەتەو و ناخوندى سەتەمگەرەكان بەلايەنى ژيان و سەرمایەو كىشەيان نابى و دىيارە ئەوئى دەسەلاتدارانى رۆژىم بىرى لى ناكەنەو جەماوئە و چارە نووسیانە.

ناخوندىكان بە خۆ، بە زل زانى و بۆ ئەوئى دەسلەتەيان بە سەر داھاتى نىشتەمانى دا بىتئى و سەرمایەكانىيان زياتر بەكەن. خەلكى ئىران لەگەل جەنگ و كىشە بەردوام رووبەروو دەكەن.

سازمانى خەباتى كوردستانى ئىران، لەگەل ئەوئى پى خۆش بوونى خۆى لە پەسەند كرانى بىرپارنامەى ۱۷۴۷ لە دژى رۆژىى ناخوندى رادەگەپنى، لە ھەمان كاتىشدا بەوئى بىرپارنامەى نوئى، كىشەى خەلكى ئىران زياتر دەكا و بەرەو سەرى دەبا نىگەرانى خۆى رادەگەپنى.

ئاشكرا بە تەنىيا بە رووخانى رۆژىى ناخوندى و جىگىر بوونى نازادى خەلكى ئىران لە دەرد و نازار و مەينەتى رىكارىيان دەبى.

بەو بىرپارنامەيىكى توندتر لە دژى رۆژىم پەسەند بكرى. بەلام لە سەر داواى قەتەر و ئەندونىزى، ئال و گۆر لە بىرپارنامەكەدا ھاتە ئاراو. كە سەرەپارى ئەو ئال و گۆرانە، دەبى بلەين بىرپارنامەى نوئى، خالى گرىنگى تىدايە كە راشكاوانە، كە بەشىكىيان برىتەن لە،

- ۱- قەدەغە بوونى ناردنى ھەر نەوعە چەك و چۆلنىكى ئىرانى بۆ ولاتانىك كە چەكى ئىرانى دەكړن.
- ۲- داوا لە تىكراى ولاتان كراو كە بە وريايى رىگە لە فرۆشنى تانك و فرۆكە شەركەر و باقى چەك و چۆلى قورس بۆ ئىران بگرن.
- ۳- دەست بە سەرگرتنى سەرمایەى ۱۵ كەس و ۱۳ شىركەت و رىكخراوى ئىرانى.
- ۴- داوا لە ئىكراى دولەت و ناوھەندەكانى پوولتى و مالى كراو كە رىكەوتنى نوئى لە پىتوھەند بە ھاوکارى مالى و يا قەرز ئىمزا نەكەن.
- ۵- داوا لە تىكراى ولاتان كراو كە بە بەرچاو گرتنى وريايى، رىگە لە ھاتن و تى پەرىنى كەسانىك كە سەرمایەكانىيان دەستى بە سەردا گىراو بگرن.
- ۶- داوا لە تىكراى ولاتان كراو كە راپۆرتى خۆيان لە سەر ھاتن و تى پەرىنى ھەر كام لەو كەسانە كە سەرمایەكانىيان دەستى بە سەردا گىراو، بەدەنە كۆمىتەى چاودىرى ئەنجومەنى ئاسايش كە چاودىرى ئابلوھەكانى سەر رۆژىى ناخوندى دەكا.
- ھەر وھا دامەزراوئى بەرھەم ھىنانى تەقەمەنى و مەتالۆژى، ناوھەندى لىكۆلەينەو و بەرھەم ھىنانى سەوتەمەنى ناوگەيى ئىسەفەھان و ناوھەندى فەنى ناوگەيى ئىسەفەھان، پىشەسازى شىمىيىي پارچىن، ناوھەندى لىكۆلەينەوئى ناوگەيى كەرەج، بانكى سپە، دەستەى پىشەسازى سەنام،

لە دواى چەندىن رۆژ ووت ووتو ئال و گۆزى بىرو بۆچوونەكان لە نىوان پازە ئەندامى شوراى ئەمىنىت، لە تاكامدا لە رۆژى شەمە ۳ى خاكەلىتو، بىرپارنامەى نوئى ئەنجومەنى ئاسايش بە تىكراى دەنگى نوئىنەرانى و ولاتانى ئەندامى ئەنجومەن پەسەند كرا .

چەند رۆژ لە پىش دەنگ دان بە بىرپارنامەى نوئى، ئەجمەدى نژاد رايگەياندبوو دەچىتە نيويورك تا لە نزىكەو لە گەل نوئىنەرانى وولتاتانى ئەندامى ئەنجومەنى ئاسايش قسە بكا. لە گەل ئەوئى ئەمىرىكا رەزامەندى خوى بە چوونى ئەجمەدى نژاد دەربىرو، بىزايى داوودە خوى و ھەيئەتى ھاوئى بەلام دەسلەتدارانى رۆژىم رايانگەياندبوو ئەمىرىكايوئە دانى وىزايى داواخستووە تا ئەجمەدى نژاد نەچىتە ئەتەو يەگرتووەكان بەگرتووەكان ھەر لە سەرتاوہ ئاشكرا بوو ، كە چوونى ئەجمەدى نژاد بۆ رىكخراوى نەتەو يەگرتووەكان كاردانەوئى لە سەرمەسەند نەكرانى بىرپارنامەى ۱۷۴۷ نابى وداواى ئەجمەدى نژاد لە سەر چوونى تەنىيا خۆ نواندنىكى سىياسى بوو. ھەرچەند ئەجمەدى نژاد گوتبووى نامەدەبوونى لەسازمانى نەتەو يەگرتووەكان دەپتە ھوى ئەو كە ئەندامانى ئەنجومەنى ئاسايش بەكەونە بەركاردانەوئى نوورو روناكەيەكى.

بەلام بەوئى كە تىكراى دەسلەتدارى ناخوندى و ئەجمەدى نەژاد، ھەستىيان كەردبوو چوونى بۆ رىكخراوى نەتەو يەگرتووەكان، كارىگەرى نابى لەسەر پەسەندەكرانى بىرپارنامەى نوئى، لە داوايان بۆ بەشدارى كەردن پاشگەز بوونەو و تەنىيا مونچەر مۆتەكى وەزىرى دەردەوئى رۆژىم لە كاتى ووت ووتوكان و دەنگ دان بىرپارنامەى نوئى نامادە بوو. ھەرچەند ئەمىرىكا و فەرانسە و ئالمان داوايان كەرد